

УДК 338.22

С. В. Качула,

д. е. н., професор, професор кафедри фінансів, банківської справи та страхування
Дніпровський державний аграрно-економічний університет

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0003-2540-862X>

О. П. Заруцька,

д. е. н., професор, завідувач кафедри фінансів, банківської справи та страхування,
Університет митної справи та фінансів

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0001-7870-9608>

Т. В. Сальникова,

к. е. н., доцент, доцент кафедри фінансів, банківської справи та страхування,
Університет митної справи та фінансів

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0001-7117-0259>

DOI: 10.32702/2306-6792.2024.23.4

РОЛЬ ФІНАНСОВОГО КОНТРОЛЮ ТРАНСФЕРТНОГО ЦІНОУТВОРЕННЯ У БЮДЖЕТНО-ПОДАТКОВІЙ ПОЛІТИЦІ ДЕРЖАВИ

S. Kachula,

Doctor of Economic Sciences, Professor, Professor of the Department of Finance,
Banking and Insurance, Dnipro State Agrarian and Economic University

O. Zarutska,

Doctor of Economic Sciences, Professor, Head of the Department of Finance,
Banking and Insurance, University of Customs and Finance

T. Salnykova,

PhD in Economics, Associate Professor,

Associate Professor of the Department of Finance, Banking and Insurance,
University of Customs and Finance

THE ROLE OF FINANCIAL CONTROL OF TRANSFER PRICING IN THE BUDGETARY AND TAX POLICY OF THE STATE

Стаття присвячена з'ясуванню ролі фінансового контролю контрольованих операцій в умовах довоєнного та воєнного стану та напрямів його удосконалення для підвищення результативності бюджетно-податкової політики. Показано, що результативний контроль трансфертного ціноутворення створює умови унеможливлення широкого розповсюдження податкових порушень, уникнень у цій сфері та забезпечує адекватний рівень оподаткування. Показано важливість та необхідність посилення податкового контролю за трансфертним ціноутворенням як у довоєнний період, так і в умовах війни, належного рівня фахової підготовки кадрів для органів контролю для всіх регіонів України, систематичного підвищення кваліфікації персоналу у системі фіскальних органів з урахуванням специфіки контролю за трансфертним ціноутворенням. Зроблено висновок, що недостатня дієвість та інституційна слабкість вагової складової фінансового контролю — податкового контролю за трансфертним ціноутворенням знижує результативність бюджетно-податкової політики. Акцентовано, що пріоритетом інституційного вдосконалення податкової політики України є продовження імплементації плану BEPS з метою гармонізації вітчизняної нормативно-правової бази із міжнародними стандартами, активізації взаємодії з провідними країнами при здійсненні податкового контролю у сфері трансфертного ціноутворення, що потребує розширення автоматизації обміну фінансовою інформацією.

The article is dedicated to examining the role of financial control in regulated transactions during pre-war and wartime conditions, with a focus on improving its effectiveness to enhance the results of fiscal policy. It demonstrates that effective transfer pricing control establishes conditions to prevent widespread tax violations and evasion in this area, ensuring an appropriate level of taxation.

The importance of strengthening tax control in transfer pricing is emphasized. Various types and methods of tax evasion in regulated transactions are generalized. Tax control should work to prevent or detect tax evasion or underreporting of tax payments (e.g., income tax). The need to strengthen tax control over transfer pricing is highlighted for both pre-war and wartime periods, along with the necessity of adequate training and professional development for control bodies across all regions of Ukraine. Systematic training for tax personnel, especially in areas specific to transfer pricing, is essential. For Ukraine, it is particularly relevant to continue implementing the BEPS plan, expediting the adoption of international recommendations and standards on transfer pricing while considering the state of the national institutional environment. The focus of attention in the conditions of martial law should be measures that ensure the strengthening of the effectiveness of control in the field of transfer pricing, increasing the efficiency of transfer pricing administration, improving the methodology for assessing tax offenses, ensuring the transparency of control procedures and their simplification, which will ultimately contribute to the growth of budget revenues. The article concludes that the insufficient effectiveness and institutional weakness of a critical aspect of financial control — tax control over transfer pricing diminishes the effectiveness of fiscal policy. It is emphasized that a priority for institutional enhancement of Ukraine's tax policy is the continued implementation of the BEPS plan to harmonize the national regulatory framework with international standards. This includes increased interaction with leading countries in tax control in the transfer pricing sector, which requires expanded automation of financial information exchange to combat the legalization of illicit funds.

Ключові слова: бюджет, трансфертне ціноутворення, податок, доходи бюджету, бюджетно-податкова політика, контрольовані операції, бюджетно-податковий контроль.

Key words: budget, transfer pricing, tax, budget revenues, budget and tax policy, controlled operations, budget and tax control.

ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ У ЗАГАЛЬНОМУ ВИГЛЯДІ ТА ЇЇ ЗВ'ЯЗОК ІЗ ВАЖЛИВИМИ НАУКОВИМИ ЧИ ПРАКТИЧНИМИ ЗАВДАННЯМИ

Контроль податкових платежів суб'єктів економічних відносин та збільшення податкових надходжень до бюджету є важливим в усі періоди розвитку економіки кожної країни. Водночас, сьогодні посилення фінансового контролю та всіх його складових в Україні є вимогою часу, адже в умовах воєнного стану та катастрофічного бюджетного дефіциту і постійно зростаючого боргу важливо, поряд з ефективним витрачанням бюджетних коштів, мінімізувати можливості ухилення від сплати податків, зокрема за рахунок використання механізму трансфертного ціноутворення [12] та результативного контролю контрольованих операцій суб'єктів господарювання.

АНАЛІЗ ОСТАННІХ ДОСЛІДЖЕНЬ І ПУБЛІКАЦІЙ

Дослідження фінансового контролю та зокрема різних аспектів бюджетно-податкового

контролю трансфертного ціноутворення, як його невід'ємної складової, здійснюють такі вчені, як: О. Іваницька та Т. Кошук [7], І. Корінь [8], В. Кругляк і Є. Курілов [10], Р. Мельниченко [13], М. Пасічний [16], К. Роджерс та Л. Оутс [19], Л. Олейнікова та І. Долженко [14], Л. Сідельникова та О. Посаднева [18], та інші.

О. Посаднева та Л. Сідельникова підкреслюють, що відсутність належного контролю з боку податкових органів призводить до більших масштабів ухилянь від оподаткування [18]. К. Роджерс та Л. Оутс вважають, що належний контроль методів трансфертного ціноутворення, що використовуються на практиці, сприятиме зниженню порушень/зловживань платниками податків і досягненню загальної соціально-економічної справедливості [19]. Науковці загалом визнають, що належний фінансовий контроль є вагомим інструментом бюджетної та податкової політики держави [7; 8; 10; 13; 16]. Водночас, подальших розвідок потребує вивчення стану та напрямів посилення дієвості фінансового контролю в складних умовах сьогодення, зокрема у сфері трансфертного ціноутворення.

ФОРМУЛЮВАННЯ ЦІЛЕЙ СТАТТИ (ПОСТАНОВКА ЗАВДАННЯ)

Метою дослідження є з'ясування стану бюджетно-податкового контролю трансфертного ціноутворення в складних умовах сьогодення та напрямів його удосконалення для підвищення результативності бюджетно-податкової політики.

ВИКЛАД ОСНОВНОГО МАТЕРІАЛУ ДОСЛІДЖЕННЯ

Складний механізм зіставлення інтересів сторін податкових відносин потребує їх узгодження та контролю за дотриманням податкових зобов'язань. Платник податку націлений на мінімізацію власних видатків, до складу яких входять податкові зобов'язання. Суб'єкти господарювання намагаються знижувати податки, що регламентуються законодавством, які виступають інструментом примусу з боку держави, методами податкової оптимізації (законний спосіб) чи методами ухилення від сплати з використанням агресивного податкового планування (незаконний спосіб). Результативний контроль трансфертного ціноутворення є вагомим інструментом унеможливлення широкого розповсюдження податкових порушень загалом і у сфері трансфертного ціноутворення зокрема, використання різного роду ухилень у цій сфері та забезпечує адекватний рівень оподаткування.

Одним із різновидів ухилення від оподаткування є заниження об'єкта оподаткування шляхом зменшення ціни товару, послуг або операцій. Метою застосування трансфертного ціноутворення є перешкоджання пов'язаним особам під час здійснення таких операцій штучно занижувати показники прибутку/доходу. Застосування цього способу ухилення від оподаткування є глобальною проблемою та потребує перевірки фіскальними органами різних країн контрольованих операцій.

Контрольовані операції використовуються для контролю за правильністю нарахування податком на прибуток суб'єктів господарювання. В Україні ознаки контрольованих операцій закріплено у Податковому кодексі України (далі — ПКУ). Відповідно до ПКУ (ст. 39, п. 39.2) контрольованими є господарські операції суб'єктів господарювання, що здійснюються з участю нерезидента (zareєстрованого в іншій країні — податковій юрисдикції з іншими умовами оподаткування). Перелік таких країн затверджуються Кабінетом

Міністрів України та в умовах глобалізації й податкового реформування, удосконалення податкового законодавства періодично має оновлюватися.

О.Л. Зирянова зазначає, що в розвинених країнах трансфертні ціни підлягають особливому податковому контролю, пояснюючи це тим, що їх величина визначається лише для зниження податкового навантаження [6]. М. Пасічний акцентує увагу на позитивних аспектах (перевагах) трансфертного ціноутворення, що втілюються у результатах при досягненні таких цілей: ринковій експансії, стійкому зростанні людського капіталу, зростанні ефективності застосування ресурсів, просторовій диверсифікації і нейтралізації/мінімізації ризиків, та ряд інших [16].

Водночас, практика (як зарубіжна, так і вітчизняна) підтверджує, що трансфертні ціни мають бути і є об'єктом посиленої уваги органів контролю внаслідок саме широких можливостей уникнення законодавчо встановленого розміру оподаткування. У підсумку, розміри таких ухилень суттєво знижують доходи бюджету, що еквівалентно бюджетним втратам, а їх обсяги можуть бути такими значними що загалом підривають фінансову безпеку певної країни. Так, за підрахунками, більш ніж 650 млн дол США Україна втрачає щороку через так зване розмивання оподаткованої бази, при цьому із них майже 96% (621 млн дол США) — через транснаціональні корпорації [2].

За таких умов посилення такої складової фінансового контролю, як податковий контроль у сфері трансфертного ціноутворення має попереджувати/викривати ухилення від оподаткування чи заниження податкових платежів (податку на прибуток).

На законодавчому рівні трансфертне ціноутворення визначається, як певна система, за допомогою якої можливо встановити справедливу вартість товарів і послуг або ж вартість інших об'єктів, які визначаються ПКУ як об'єкти контрольованих операцій.

Фінансовий контроль трансфертного ціноутворення полягає у встановленні відповідності здійснення контрольованих операцій (як правило, зовнішньоекономічних) між пов'язаними особами контрольованим операціям непов'язаних осіб (за однакових умов), відтак — визначенні правильності нарахування податкових зобов'язань платника. Тобто, фактично податковий контроль за трансфертним ціноутворенням загалом полягає в можливості збільшення платежів від платника податків (податкових зобов'язань), причому до такого рівня, який

розрахований за умови еквівалентності умов (у тому числі фінансових) контрольованих операцій і умов подібних/зрівняних операцій у межах чинного фіскального простору.

Важливим аспектом є перевірка доцільності застосування методів трансфертного ціноутворення, встановлених ПКУ (порівняльної неконтрольованої ціни, ціни перепродажу, "витрати плюс", чистого прибутку, розподілення прибутку) при визначенні відповідності контрольованих операцій принципу витягнутої руки.

К. Роджерс та Л. Оутс акцентують, що існуючі практики щодо трансфертного ціноутворення, включаючи принцип "витягнутої руки", мають обов'язково контролюватися з метою попередження/недопущення зловживань платниками податків і досягнення загальної соціально-економічної справедливості [19].

Відповідно звіту Державної служби фінансового моніторингу України при здійсненні експортно-імпорتنих операцій основними порушеннями (де задіяні спеціальні схеми уникнення оподаткування для виведення капіталу в інші країни) є використання зовнішньоекономічних операцій для "псевдоімпорту" (або імпорتنих контрактів фіктивного характеру); експорт за заниженими цінами; імпорт за завищеними цінами, отримання податкових пільг, та ін.) [1]. Трансфертне ціноутворення може використовуватися практично у всіх перелічених випадках, отже вагомим є удосконалення бюджетно-податкового контролю. У процесі бюджетно-податкового контролю важливо попереджувати порушення у сфері оподаткування при здійсненні зовнішньоекономічної діяльності та відповідно випадки порушення чинного законодавства.

М. Пасічний перелічує ряд типових порушень у цій сфері, до яких відносить відносить: 1) укладання фіктивних експортно-імпорتنих контрактів, 2) необгрунтоване формування податкового кредиту, 3) безпідставне застосування виключень, пільг, тощо [16]. Складнощі контролю за трансфертним ціноутворенням полягають у тому, що перелік порушень у цій сфері перманентно розширюється, що потребує посилення контролю.

Існують підходи, в яких стверджується, що посилення контролю не тільки не зменшує обсяг експортно-імпорتنих операцій до "податкових гаваней", а призводить до їх зростання і відповідно — до збільшення обсягів переведення прибутку українського походження без належного оподаткування податком на прибуток підприємств. Частіше всього це сто-

сується таких товарних груп, як зернові культури, чорні метали, різноманітні жири (рослинні і тваринні) [9]. Однак, у даному випадку йдеться саме про недостатню дієвість та інституційну слабкість бюджетно-податкового контролю за трансфертним ціноутворенням, а не про потребу в послабленні контрольних заходів.

Потенційно механізм контролю трансфертного ціноутворення володіє колосальним потенціалом з протидії переміщенню прибутків до офшорних юрисдикцій. Водночас, за дослідженнями, в Україні його "більш як 5 років підтримують у первісно-зародковому стані (охоплення компаній, що здійснюють ризикові операції, перевірки не перевищує одного відсотка) та генерує "імітаційні" результати роботи" [5]. Це підтверджується статистичними даними. Так, за період 2013—2017 рр. лише 6 млрд грн, або менш, ніж 0,0006% стали предметом контролю при цьому загальний обсяг контрольованих операцій становив біля 10,4 млрд грн [5, с.10]. Як свідчить із висновків аналітиків Центру соціально-економічних досліджень CFSE — Україна контроль трансфертного ціноутворення впродовж і наступних двох років (2018—2019 рр.) залишається недовисконалим.

Сучасними викликами, пов'язаними з цифровізацією економіки в умовах глобалізації та ускладнюючими процеси контролю є зростання мобільності капіталу (включаючи і людський) та фінансових ресурсів, що розширило можливості підприємствам диверсифікувати виробництво, інвестувати в різних країнах, створювати власні підрозділи за національним кордоном тощо. Такі переваги глобалізації, що сприяють розвитку корпорацій, підвищують фінансові ризики, що порушує цілісність податкових систем у всьому світі [14].

Для протидії ухиленням від сплати податку на прибуток підприємствами, що переважно здійснюють зовнішньоекономічну діяльність в Україні реалізується система заходів Плану дій BEPS, з яких окремі пов'язані з встановленням правил трансфертного ціноутворення та зі змінами підходів до двосторонніх податкових конвенцій [14].

Важливим аспектом, як відмічають науковці, є підвищення ефективності податкового контролю трансфертного ціноутворення в Україні, що передбачає законодавче врегулювання об'єкту контролю для максимально ефективного адміністрування трансфертного ціноутворення і усунення зайвого навантаження на бізнес [13, с. 57].

У фокусі уваги в умовах воєнного стану мають бути заходи, що забезпечують посилення дієвості контролю у сфері трансфертного ціноутворення, підвищення ефективності адміністрування трансфертного ціноутворення, удосконалення методики оцінки податкових правопорушень, забезпечення прозорості процедур контролю та їх спрощення, що у підсумку сприятиме зростанню доходів бюджету. Це сприятиме посиленню/зміцненню потенціалу прямого оподаткування та загалом забезпеченню стійкості системи публічних фінансів.

Крім того, підвищення дієвості контролю за трансфертним ціноутворенням передбачає наявність належного рівня фахової підготовки кадрів для органів контролю для всіх регіонів України. Вагомим аспектом у цьому напрямі є систематичне підвищення кваліфікації персоналу контролюючої служби у складі податкових органів з урахуванням специфіки контролю за трансфертним ціноутворенням.

Актуальним для України є продовження реалізації плану BEPS, більш оперативного впровадження міжнародних рекомендацій та стандартів у сфері трансфертного ціноутворення з урахуванням стану/умов національного інституційного середовища. Основними положеннями для оподаткування прибутку в рамках імплементації Плану BEPS є розроблення ефективних правил контролю за контрольованими іноземними компаніями (КІК), міжнародної взаємодії при здійсненні контролю трансфертного ціноутворення, узгодженості законодавства країн відповідно до міжнародних стандартів.

Результатом податкового контролю дисципліни у сфері трансфертного ціноутворення платників податків в Україні впродовж останніх десяти років встановлено більше двох тисяч порушень, що дозволило відшкодувати 495,45 млн грн втрат бюджету, при цьому лише в 2022—2024 рр. — 181,1 млн грн. Лише за результатами перевірок дотримання принципу "витягнутої руки" зменшено збитки бюджету, донараховано податок на прибуток загальною сумою 14,94 млрд грн [3]. Загалом надходження до бюджету податку на прибуток в 2018 році складало 96,9 млрд грн, в 2019 р — 107,1, в 2020 — 108,7, в 2021 — 147,8, в 2022 — 117,1, в 2023 143,8 млрд грн [4].

Аналіз щорічних звітів з трансфертного ціноутворення, що оприлюднюється державною податковою службою України [3], свідчить, що фіскальні ризики у сфері транс-

фертного ціноутворення мають нейтралізуватися як превентивними заходами, так і здійсненням належного податкового контролю. Удосконалення процедур контролю у сфері трансфертного ціноутворення мають сприяти зміцненню потенціалу прямого оподаткування та підвищенню стійкості системи публічних фінансів.

Враховуючи, що відбувається постійне вдосконалення правил ТрЦ в Україні, платники податків при плануванні своїх господарських відносин мають враховувати зміни/рекомендації/повідомлення щодо ТрЦУ, що систематично презентуються на своєму офіційному сайті Державною податковою службою на відповідний рік. Адже чинним законодавством передбачено можливість збільшення податкових зобов'язань з податку на прибуток, якщо за результатами самоаналізу ціни контрольованих операцій платником податків виявлено заниження прибутку. За таких умов моніторинг "контрольованих операцій", який здійснюється контролюючими органами є невід'ємним елементом податкового контролю за трансфертним ціноутворенням, що сприяє внесенню платниками за необхідності коригувань [8]. Акцентуючи увагу на необхідності проведення моніторингу "контрольованих операцій" при здійсненні контролю за трансфертним ціноутворенням М.О. Кужелєв та І.М. Сиволап, окреслили основні етапи такого моніторингу, які включають: первинний аналіз інформації; аналіз звітів та повідомлення про участь у міжнародній групі компаній; аналіз документації; аналіз звітів у розрізі міжнародної групи компаній [11].

Для зниження обсягу податкових втрат важливим є приєднання України до процедур автоматичного обміну фінансовою та податковою інформацією щодо трансфертного ціноутворення [12; 18]. Посиленню дієвості контролю трансфертного ціноутворення сприятиме безперебійний обмін інформацією із фіскальними органами різних країн, що потребує кропіткої роботи.

ВИСНОВКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ПОДАЛЬШИХ РОЗВІДОК У ДАНОМУ НАПРЯМІ

Недостатня дієвість та інституційна слабкість вагової складової фінансового контролю — податкового контролю за трансфертним ціноутворенням знижує результативність бюджетно-податкової політики.

Пріоритетом інституційного вдосконалення податкової політики України та інструмен-

том належного контролю є продовження імплементації плану BEPS з метою гармонізації вітчизняної нормативно-правової бази із міжнародними стандартами, усуненню прогалин у національних нормативно-правових актах, активізації цілеспрямованої взаємодії з країнами світу при здійсненні податкового контролю у сфері трансфертного ціноутворення. Важливою видається розширення автоматизації обміну фінансовою інформацією для протидії легалізації неправомірно одержаних коштів, що є перспективою подальших досліджень.

Література:

1. Актуальні методи, способи, інструменти легалізації (відмивання) злочинних доходів та фінансування тероризму (сепаратизму). Державна служба фінансового моніторингу України. URL: https://fiu.gov.ua/assets/userfiles/200/Typologies%20of%20the%20SFMS/UKR_Typology_2021_26_05.pdf
2. Бодров В., Фенюк Я. Глобальні виклики офшоризації та проблеми антиофшорної політики в Україні. II Міжнародний податковий конгрес: збірник матеріалів (м. Ірпінь, 26 листопада 2021 р.). Ірпінь: Університет ДФС України, 2021. С. 27—33.
3. Державна податкова служба України. Результати роботи щодо контролю за трансфертним ціноутворенням. 2024. URL: <https://tax.gov.ua/diyalnist-/transfertne-tsinoutvorennya-ta-mijnarodne-opodatkovannya/transfertne-tsinoutvorennya/prezentatsiyni-materiali> (дата звернення: 24.10.2024).
4. Доходи держбюджету України. Міністерство фінансів України. URL: <https://index.minfin.com.ua/ua/finance/budget/gov/income/> (дата звернення: 25.10.2024).
5. Дубровський В., Черкашин В., Гетман О. Порівняльний аналіз фіскального ефекту від застосування інструментів ухилення/унікнення від оподаткування в Україні: нові виклики. Інститут соціально-економічної трансформації. Центр соціально-економічних досліджень CFSE — Україна. 2019. URL: https://case-ukraine.com.ua/content/uploads/2020/09/CASE_Tax-avoidance.pdf
6. Зирянова О.А. Податкове регулювання трансфертного ціноутворення транснаціональних компаній. Наукові праці. 2007. № 3 (40). С. 96—103.
7. Іваницька О. М., Кошук Т. В. Методологічні проблеми аналізу розмивання податкової бази та виведення прибутку з-під оподаткування (BEPS). Фінанси України. 2021. № 6. С. 55—71. URL: https://doi.org/10.33763/fi_nukr2021.06.055.
8. Корінь І.С. Сучасний стан податкового контролю за трансфертним ціноутворенням в Україні в умовах воєнного стану. Молодий вчений. 2022. № 7 (107). С. 96—100. DOI: <https://doi.org/10.32839/2304-5809/2022-7-107-19>
9. Корнилюк Р. Гостинні "гавані": український експорт до "офшорів" виріс на 20%, а імпорт — на 40%. 2019. URL: <https://youcontrol.com.ua/news/hostynni-havaniukrayinskyu-eksport-do-ofshoriv-vyris-na-20-a-import-na-40/> (дата звернення 24 жовтня 2024).
10. Кругляк В., Курілов Є. Шлях до європейських правил податкового контролю за трансфертним ціноутворенням. 2023. URL: <https://pravo.ua/shliakh-do-ievropeyskykh-pravyl-podatkovoho-kontroliu-za-transfertnym-tsinoutvorennyam>
11. Кужелєв М. О., Сиволап І. М. Моніторинг контрольованих операцій як елемент контролю за трансфертним ціноутворенням. Ефективна економіка. 2021. № 10. URL: <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=9425> (дата звернення: 09.11.2024). DOI: 10.32702/2307-2105-2021.10.14
12. Лебідь Г. А., Лисяк А. В. Бюджетно-податкова політика формування доходів бюджету: акцент на механізмі трансфертного ціноутворення. Інвестиції: практика та досвід. 2024. № 4. С. 60—65.
13. Мельниченко Р.В. Податковий контроль трансфертного ціноутворення: правові засади: монографія. Київ: КНТЕУ, 2020. 344 с.
14. Олейнікова А. Г., Долженко І. І. Удосконалення податкового контролю в Україні на основі реалізації інструментів плану BEPS та автоматичного обміну інформацією. Наукові праці НДФІ. 2020. № 3. С. 79—94. URL: <https://doi.org/10.33763/npdfi.2020.03.079>.
15. Особливості контролю за трансфертним ціноутворенням в умовах воєнного стану. Державна податкова служба України. URL: <https://tax.gov.ua/media-tsentr/novini/586570.html> (дата звернення: 29.10.2024).
16. Пасічний М. Д. Трансфертне ціноутворення у системі пріоритетів податкової політики. Економіка та суспільство. 2024. № 65. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-65-126>
17. Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо трансфертного ціноутворення: Закон України від 04.07.2013 № 408-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/609-19>.

18. Сідельникова Л.П., Посаднева О. М. Орієнтири прийняття рішень про ухилення від оподаткування у трансфертному ціноутворенні. Вісник Херсонського національного технічного університету. 2023. № 4 (87). С.287—292.

19. Rogers H., Oats L. Transfer pricing: changing views in changing times. Accounting Forum. 2022. № 46 (1). С. 83—107.

References:

1. State Financial Monitoring Service of Ukraine (2021), "Actual methods, methods, tools of legalization (laundering) of criminal income and financing of terrorism (separatism)", available at: https://fiu.gov.ua/assets/userfiles/200/Typologies%20of%20the%20SFMS/UKR_Typology_2021_26_05.pdf (Accessed 18 October 2024)

2. Bodrov, V. and Feniuk, Ya. (2021) "Global challenges of offshoring and problems of anti-offshore policy in Ukraine", II Mizhnarodnyi podatkovyi konhres: zbirnyk materialiv [II International Tax Congress: collection of materials], State Fiscal Service University of Ukraine, Irpin, Ukraine, pp. 27—33.

3, State Tax Service of Ukraine (2024), "Results of work on control over transfer pricing", available at: <https://tax.gov.ua/diyalnist-/transfertne-tsinoutvorennia-ta-mijnarodne-opodatкування/transfertne-tsinoutvorennia/prezentatsiyni-materiali> (Accessed 18 October 2024).

4. Ministry of Finance of Ukraine (2024), "Revenues of the state budget of Ukraine", available at: <https://index.minfin.com.ua/ua/finance/budget/gov/income/> (Accessed 18 October 2024).

5. Dubrovskiy, V., Cherkashyn, V. and Hetman, O. (2019), "Comparative analysis of the fiscal effect of the use of tax evasion/avoidance tools in Ukraine: new challenges", Instytut sotsialno-ekonomichnoi transformatsii. Tsentr sotsialno-ekonomichnykh doslidzhen CFSE — Ukraina, available at: https://case-ukraine.com.ua/content/uploads/2020/09/CASE_Tax-avoidance.pdf (Accessed 18 October 2024).

6. Zyrianova, O.L. (2007), "Tax regulation of transfer pricing of transnational companies", Naukovi pratsi, vol. 3 (40), pp. 96—103.

7. Ivanytska, O. and Koshchuk, T. (2021), "Methodological problems of BEPS analysis (BEPS)", Finance of Ukraine, vol.6, pp.55-71. DOI: 10.33763/fi_nukr2021.06.055.

8. Korin, I.S. (2022), "The current state of tax control over transfer pricing in Ukraine under martial law", Molodyj vchenyj, vol. 7 (107), pp. 96—100. DOI: <https://doi.org/10.32839/2304-5809/2022-7-107-19>

9. Kornyluk, R. (2019), "Hospitable "harbors": Ukrainian exports to "offshores" grew by 20%, and imports — by 40%", available at: <https://youcontrol.com.ua/news/hostynni-havaniukrayinskyyeksport-do-ofshoriv-vyris-na-20-a-import-na-40/> (Accessed 18 October 2024).

10. Kruhliak, V. and Kurilov, Ye. (2023), "The path to European transfer pricing tax control rules", available at: <https://pravo.ua/shliakh-do-ievropeiskykh-pravyl-podatkovoho-kontroliu-za-transfertnym-tsinoutvorenniam>

11. Kuzheliev, M. and Syvolap, I. (2021), "Monitoring of controlled operations as an element of control for transfer pricing", Efektyvna ekonomika, [Online], vol. 10, available at: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=9425> (Accessed 09 Nov 2024). DOI: 10.32702/2307-2105-2021.10.14

12. Lebid, H.A. and Lysiak, L.V. (2024), "Budgetary and tax policy of budget revenue generation: emphasis on the mechanism of transfer pricing", Investytsii: praktyka ta dosvid, vol. 4, pp. 60—65.

13. Melnychenko, R.V. (2020), Podatkovyi kontrol transfertnoho tsinoutvorennia: pravovi zasady [Tax control of transfer pricing: legal principles], KNTEU, Kyiv, Ukraine.

14. Olynikova, L. and Dolzhenko, I. (2020), "Improvement of tax control in Ukraine on the basis of implementing BEPS plan tools and automatic information exchange", RFI Scientific Papers, vol. 3, pp. 79—94. DOI: 10.33763/npndfi 2020.03.079.

15. State Tax Service of Ukraine. (2024), "Peculiarities of transfer pricing control under martial law", available at: <https://tax.gov.ua/media-tsentri/novini/586570.html> (Accessed: 29.10.2024).

16. Pasichnyi, M.D. (2024), "Transfer pricing in the system of tax policy priorities". Ekonomika ta suspilstvo, vol. 65. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-65-126>

17. Verkhovna Rada of Ukraine (2013), Law of Ukraine "On amendments to the Tax Code of Ukraine regarding transfer pricing", available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/609-19> (Accessed: 29.10.2024).

18. Sidelnykova, L.P. and Posadneva, O.M. (2023), "Guidelines for making decisions about tax evasion in transfer pricing", Visnyk Khersonskoho natsionalnoho tekhnichnoho universytetu, vol. 4 (87), pp. 287—292.

19. Rogers, H. and Oats, L. (2022), Transfer pricing: changing views in changing times. Accounting Forum, vol. 46 (1), pp. 83—107.

Стаття надійшла до редакції 10.11.2024 р.